

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ» (для студентів технічного профілю)

Навчальна дисципліна «Цивільний захист» є нормативною дисципліною, що включається в навчальні плани як самостійна дисципліна обов'язкового вибору. Вона зберігає свою самостійність за будь-якої організаційної структури вищого навчального закладу.

Обсяг навчального часу для вивчення дисципліни «Цивільний захист» визначений державними вимогами (спільний наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 року, № 969/922/216 «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України») і складає 36 академічних годин (1,0 кредит ECTS), з яких 18 годин відведено на аудиторні заняття, 18 годин – самостійна робота студентів. У процесі опанування навчальним матеріалом студенти виконують розрахунково-графічну роботу. Форма підсумкового контролю знань – диференційований залік.

Мета дисципліни: формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Завдання вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- роль і місце підрозділів МНС України в забезпеченні безпеки населення та територій під час виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- систему нормативних документів щодо захисту населених пунктів, промислових та інших об'єктів від чинників надзвичайних ситуацій у частині стосовній;
- стратегію державної політики у сфері цивільного захисту;
- склад збитків від надзвичайних ситуацій;
- поняття та види ефекту та ефективності в галузі цивільного захисту;
- сутність і функції забезпечення безпеки населення і територій у галузі цивільного захисту.

вміти:

- визначати рівень збитків від НС;
- визначати прямі та побічні збитки від НС;

- користуватися методикою проведення обґрунтування доцільності та оцінки ефективності організаційно-технічних заходів цивільного захисту;
- оцінювати ефективність при обґрунтуванні заходів щодо удосконалення заходів безпеки.

Програма навчальної дисципліни «Цивільний захист» складається з наступних змістовних модулів та тем:

Змістовий модуль 1. Введення у дисципліну. Організація цивільного захисту. Нормативна та законодавча база.

Тема 1. Порядок вивчення дисципліни. Організація цивільного захисту в Україні.

Ознайомлення студентів зі структурою дисципліни, порядком проведення занять, основними завданнями, які необхідно виконати протягом вивчення дисципліни. Історія розвитку й етапи формування системи цивільного захисту у колишньому СРСР. Історія розвитку системи цивільного захисту в Україні. Терміни «Цивільна оборона» і «Цивільний захист». Роль, місце і завдання цивільного захисту в структурі заходів щодо забезпечення життєдіяльності населення України.

Тема 2. Організація цивільного захисту за кордоном. Нормативно-законодавча база цивільного захисту в Україні

Цивільна оборона зарубіжних держав (на прикладі США, ФРН, Нідерландів, Канади та Росії). Нормативно-законодавча база цивільного захисту в Україні. Єдина державна система цивільного захисту України. Основні завдання цивільного захисту та пріоритетні напрямки розвитку.

Змістовий модуль 2. Небезпечні та уражаючі фактори надзвичайних ситуацій.

Тема 3. Розповсюдження уражаючих факторів при виникненні надзвичайних ситуацій Основні різновиди надзвичайних ситуацій, їх описи та характеристики, терміни та визначення. Надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціально-політичного та військового характеру. Уражаючі фактори надзвичайних ситуацій. Аварії, їх характеристики. Особливо небезпечні інфекційні захворювання людей та тварин. Надзвичайні ситуації, які пов'язані з змінами стану суші, атмосфери, гідросфери, біосфери та соціально-політичних обставин. Рятувальні і невідкладні аварійно-відновлювальні роботи в осередках надзвичайних ситуацій. Інженерні роботи в осередках ураження і зонах стихійного лиха. Класифікація надзвичайних ситуацій за рівнями та за походженням. Національний класифікатор ДК 019:2010.

Основними формами викладання навчального матеріалу з дисципліни «Цивільний захист» є лекції, семінарські та практичні заняття та самостійна робота студентів.

Методичне забезпечення дисципліни включає в себе:

1. Фондові лекції та методичні розробки для проведення групових занять
2. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів
3. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи
4. Методичні вказівки до виконання модульної контрольної роботи
5. Методичні вказівки до проведення диференційованого заліку
6. Перелік запитань для підготовки до модульної контрольної роботи
7. Перелік запитань для підготовки до диференційованого заліку
8. Фонд тестових запитань для проведення диференційованого заліку

Для систематизації та узагальнення отриманих знань, за змістовними модулями дисципліни проводиться модульна контрольна робота, яка передбачена одна на дисципліну і проводиться у вигляді письмового тестового опитування. Контрольна робота має за мету перевірити якість засвоєння теоретичного матеріалу з курсу дисципліни. У процесі опанування навчальним матеріалом дисципліни студенти

виконують розрахунково-графічну роботу з питань моделювання сценаріїв виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій (НС), прогнозування наслідків їхнього впливу на людину, а також визначення параметрів безпечної евакуації людей і надання відповідних рекомендацій щодо влаштування шляхів евакуації з будівлі з посиланнями на вимоги відповідних нормативних документів.

**Розподіл балів, які отримують студенти під час вивчення дисципліни
«Цивільний захист»**

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2	Розрахунково-графічна робота	Модульна контрольна робота	Диф. залік	
T1	T2	T3				
5	5	10	20	20	40	100

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Форма підсумкового контролю знань – диференційований залік, який проводиться у вигляді письмового тестового опитування.